

УДК 339.3.332

Петрова Г.Є.*кандидат економічних наук, доцент
Університету митної справи та фінансів***Малюта І.А.***кандидат економічних наук, доцент
Університету митної справи та фінансів***Бережнюк І.Г.***доктор економічних наук, професор
Університету митної справи та фінансів*

СУЧАСНА ТОРГІВЛЯ ТОВАРАМИ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ВИШЕГРАДСЬКОЇ ГРУПИ ЯК ВЕКТОР ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

АНОТАЦІЯ

У статті надано історію створення Вишеградської групи та стан дослідження міжнародних відносин України та країн Вишеградської групи. Проаналізовано зовнішню торгівлю товарами України з Польщею, Угорщиною, Чехією та Словаччиною, що складають Вишеградську групу. Аналіз здійснено на підставі статистичних даних Державної служби статистики та показників безпеки зовнішньої торгівлі. На основі аналізу визнано перспективи зовнішньої торгівлі України та країн Вишеградської групи.

Ключові слова: Вишеградська група, експорт та імпорт, товари, сальдо, зовнішня торгівля, коефіцієнт покриття, зовнішньоторговий обіг, питома вага експорту у зовнішньоторговому обігу.

АННОТАЦИЯ

В статье даны история создания Вышеградской группы и состояние исследования международных отношений Украины и стран Вышеградской групп. Проанализирована внешняя торговля товарами Украины с Польшей, Венгрией, Чехией и Словакией, которые составляют Вышеградскую группу. Анализ осуществлен на основе статистических данных Государственной службы статистики и показателей безопасности внешней торговли. На основе анализа определены перспективы внешней торговли Украины и стран Вышеградской группы.

Ключевые слова: Вышеградская группа, экспорт и импорт, товары, сальдо, внешняя торговля, коэффициент покрытия, внешнеторговый оборот, удельный вес экспорта во внешнеторговом обороте.

ANNOTATION

At the article the history of Vishegrad grope's creation and research about international relation between Ukraine and Vishegrad grope state. The good's foreign trade Ukraine and Poland, Hungary, Chess and Slovakia was analyzed. The analyze was based on State statistical data and foreign trade security. The perspective of foreign trade of Ukraine and Vishegrad grope state was given.

Key words: Vishegrad grope, export and import, foreign trade, coverage factor, foreign trade balance, share of export in foreign trade turnover.

Постановка проблеми.

Запропонована у 1991 році у Вишеграді на зустрічі міністрів центральноєвропейських країн ініціатива дала початок створення Вишеградської група, до якої входять Польща, Угорщина, Словаччина та Чехія [1]. Ця міжнародна організація заснована 15 лютого 1991 року та є регіональним об'єднанням і колективним учасником сучасних міжнародних відносин. Її інститути, організації забезпечують реалізацію інтересів держав, низки осіб та соціальних груп. Протягом 1991–2004 років Вишеградська група є досить ефективною формою регіонального співробітни-

цтва держав під час інтеграції в ЄС та НАТО. Головними цілями створення Вишеградської групи є оновлення державної незалежності, демократії та свободи; ліквідація залишків тотального режиму усіх галузей життя суспільства та економіки; формування парламентської демократії та сучасної правової держави, а також дотримання головних прав та свобод; створення сучасної ринкової економіки; повна інтеграція в європейську політичну, економічну та правову політику та політику безпеки [3]. Великою економікою регіону є Польща. Ця країна має великий дохід на душу населення та високий індекс людського розвитку, а саме 0,813. Польща є найбільш зростаючою з економік групи. Другою за розміром економікою цієї групи є економіка Чехії. Сприятливі умови для розвитку економіки Чехії забезпечуються її участю в міжнародних організаціях, ЄС тощо. Третьою економікою є Угорщина, четвертою – Словаччина.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Різні аспекти діяльності Вишеградської групи, відносини Вишеградської групи та України вивчали різні вчені. І. Мудрієвська [4] розглядає відносини України та країн Вишеградської групи в різних галузях, наприклад політичній, військовій, енергетичній, гуманітарній; І. Артьомов [5] розглядає становлення Вишеградської групи та відносини України і країн Вишеградської групи на регіональному рівні.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Слід зазначити, що в дослідженнях відносин України та країн Вишеградської групи відсутній всебічний розгляд зовнішньої торгівлі України та цих країн.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою дослідження є аналіз сучасного стану торгівлі товарами з країнами Вишеградської групи з точки зору безпеки зовнішньої торгівлі та стратегічного партнерства.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 2004–2007 роки в експорті товарів найбільшу питому вагу мала Польща (в середньому 10,41%). Друге місце в експорті України до країн Вишеградської групи посідає Угорщина (в середньому 7,68%). Чехія (в середньому 3,07%) та Словаччина (в середньому 4,43 %) мають при-

близно однакову питому вагу в експорті України. У той же період в імпорті Вишеградської групи до України також найбільшу вагу має Польща (в середньому 12,06%), інші країни мають майже однакову питому вагу: Угорщина – 5,19%, Чехія – 4,91%, Словаччина – 2,43%.

Динаміку питомої ваги країн Вишеградської групи у зовнішній торгівлі України товарами надано в табл. 1 [6].

Таблиця 1 вказує на те, що безумовним лідером в експорті та імпорті є Польща, адже середня питома вага в експорті становить 14,76%, а імпорті – 14,44%.

Піки питомої ваги у зовнішній торгівлі України з Польщею спостерігаються у 2012, 2014 і 2016 роках у експорті та у 2012 і 2016 роках у імпорті. Найбільша питома вага як у експорті, так і в імпорті Польщі зафіксована у 2016 році, що пояснюється реалізацією Угоди вільної торгівлі з ЄС.

Значну питому вагу в експорті та імпорті України має Угорщина, адже питома вага в експорті в Угорщину становить 7,89%, в імпорті Угорщини в Україну – 5,44%. Піки в експорті спостерігались у 2013 році, а в імпорті – у 2015 році. Після падіння питомої ваги у 2013 році експорту України в Угорщину вона починає зростати тільки у 2016 році. Але є певною тенденцією чи тільки випадковим зростанням, можна визначити тільки після аналізу питомої ваги експорту України в Угорщину в наступні роки. Словаччина та Чехія мають майже однакову питому вагу у зовнішній торгівлі з Україною. Експорт цих країн має майже однакову питому вагу. В імпорті більшу питому вагу має Чехія, ніж Словаччина, незважаючи на те, що Україна та Чехія не мають спільних кордонів та єврорегіонів.

Важливим елементом аналізу зовнішньоторгових відносин будь-яких країн, зокрема України та країн Вишеградської групи, є показники безпеки зовнішньої торгівлі. У 2004–2007 роки найбільший зовнішньоторговельний обіг товарів з Україною має Польща (в середньому 3 103 млн. дол.) та Угорщина (в середньому 1 709,95 млн. дол.). Словаччина (в середньому 888,5 млн. дол.) та Чехія (в се-

редньому 1 112,77 млн. дол.) мають майже однаковий зовнішньоторговельний обіг товарами з Україною. Слід відзначити, що в цей період зовнішньоторговельний обіг постійно зростає. У цей період країни Вишеградської групи можна умовно поділити на дві групи, а саме країни, що мають постійне позитивне сальдо (Словаччина, 161,8 млн. дол., Угорщина, в середньому 128,85 млн. дол.), за винятком 2007 року (хоча у цей рік негативне сальдо є незначним); країни, що мають постійне негативне сальдо (Польща та Чехія). Причому у цей період негативне сальдо є досить значним, а саме в Польщі в середньому воно становить -618,02 млн. дол., у Чехії – 389,47 млн. дол.

Від сальдо зовнішньої торгівлі залежать такі показники, як коефіцієнт покриття та квота експорту у зовнішньоторговельному обігу. Таким чином, Угорщина (у середньому 123,77%) та Словаччина (у середньому 149,40%) мають коефіцієнт покриття більше 100%, за винятком Угорщини у 2007 році (коли коефіцієнт покриття був 99,53%). Водночас слід відзначити, що в Угорщині та Словаччині коефіцієнт покриття значно перевищує безпечний рівень. Це вказує на зайву залежність України від експорту у ці країни. Польща (в середньому 72,20%) та Чехія (в середньому 52,93%) мають коефіцієнт покриття, що значно менший 100%. Коефіцієнт покриття цих країн має вкрай небезпечний рівень і вказує на те, що Україна не може покривати свій критичний імпорт з цих країн за рахунок власного експорту до цих країн. Коефіцієнт покриття та сальдо зовнішньої торгівлі товарами України та країн Вишеградської групи пояснюється квотою експорту у зовнішньоторговельному обігу. Відповідно, у зовнішньоторговельному обігу Словаччина та Угорщина мають експорт більше 50%, а саме в Словаччині середня квота експорту у ЗТО становить 59,69%, в Угорщині – 54,66%. Квота експорту у зовнішньоторговельному обігу Польщі та Чехії менше 50%, а саме в Польщі середня квота експорту становить 41,48%, у Чехії – 34,03%. Показники безпеки зовнішньої торгівлі товарами України та Вишеградської групи у 2008–2016 роки надано в табл. 2.

Таблиця 1

Динаміка питомої ваги країн Вишеградської групи у зовнішній торгівлі України товарами

Країна	2008 рік	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік
<i>Експорт, %</i>									
Польща	12,89	12,71	13,69	15,54	15,81	15,20	15,55	15,19	16,30
Словаччина	5,02	4,53	4,35	4,68	3,93	4,49	3,94	3,59	3,49
Угорщина	7,54	7,68	6,58	7,46	8,84	9,29	8,88	6,98	7,80
Чехія	3,10	3,58	4,79	4,68	4,13	4,91	4,54	4,15	4,15
<i>Імпорт, %</i>									
Польща	14,82	14,09	14,60	12,36	13,63	15,06	14,57	15,15	15,71
Словаччина	2,57	1,98	2,31	2,34	2,24	2,45	2,02	2,25	2,53
Угорщина	4,44	4,40	6,35	2,15	4,43	5,17	6,94	10,49	4,67
Чехія	4,76	4,04	3,91	4,58	4,76	3,69	3,26	3,12	3,82

Таблиця 2

Динаміка показників безпеки зовнішньої торгівлі товарами України та країн Вишеградської групи

Країна	2008 рік	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік
<i>Зовнішньоторговий обіг, млн. дол.</i>									
ЄС	46 997,9	24 892,0	32 153,1	43 722,7	43 237,64	43 805,11	38 072,02	28 345,35	30 637,12
Польща	6 618,6	3 378,3	4 576,0	5 977,38	6 143,28	6 622,06	5 715,46	4 301,32	4 893,33
Словаччина	1 652,70	740,4	1 010,8	1 446,86	1 260,31	1 416,46	1 097,09	874,85	906,22
Угорщина	2 649,8	1 408,5	2 074,7	2 667,4	2 669,5	2 957,52	2 973,86	2 518,25	1 855,07
Чехія	2 046,8	962,9	1 374,1	2 023,6	1 953,74	1 823,14	1 460,4	1 020,66	1 215,58
<i>Сальдо, млн. дол.</i>									
ЄС	-10 738,9	-5 893,4	-6 049,3	-7 782,9	-9 075,12	-10 287,8	-4 066,22	-2 314,95	-3 644,56
Польща	-1 942,0	-962,3	-1 001,6	-389,22	-990,9	-1 526,42	-426,16	-346,0	-493,31
Словаччина	167,7	127,7	125,6	239,06	84,93	164,97	243,21	122,19	36,5
Угорщина	84,4	51,9	-354,5	126,12	350,65	397,39	45,92	-698,81	251,09
Чехія	-705,2	-281,5	-121,7	94,53	-539,6	-422,96	84,68	61,24	-94,08
<i>Коефіцієнт покриття, %</i>									
ЄС	62,80	61,71	68,33	69,77	65,30	61,96	80,70	84,89	78,73
Польща	54,62	55,66	64,08	87,77	72,22	62,53	86,12	85,08	81,63
Словаччина	122,58	141,73	128,37	139,58	114,45	113,38	100,95	135,28	108,39
Угорщина	106,57	107,65	70,81	101,05	130,23	111,16	103,13	56,55	131,30
Чехія	48,75	54,75	83,72	71,31	56,71	82,42	112,31	112,76	85,63
<i>Квота експорту у зовнішньоторговельну обігу, %</i>									
ЄС	38,57	38,16	40,59	41,09	39,50	38,25	44,65	45,91	44,05
Польща	35,32	35,75	39,05	46,74	41,93	38,47	46,27	45,97	44,95
Словаччина	55,06	58,57	56,21	58,26	53,39	53,13	61,08	53,55	52,01
Угорщина	51,59	51,84	41,45	50,26	56,56	52,64	50,77	36,12	56,76
Чехія	32,77	35,38	45,57	41,62	36,80	45,18	52,89	53,00	46,13

Таблиця 2 дає показники безпеки зовнішньої торгівлі товарами України та країн Вишеградської групи за 2008–2016 роки. За цей період вказується на такі тенденції. Найбільший зовнішньоторговельний обіг мають Польща (у середньому 4 622,63 млн. дол.) та Угорщина (у середньому 2 419 млн. дол.). Слід зазначити, що найбільший зовнішньоторговельний обіг торгівлі України та Польщі спостерігався у 2008 та 2013 роках, після чого зафіксовано спад обігу. Найбільший обсяг зовнішньоторговельного обігу у торгівлі України та Угорщини спостерігався теж у 2008 та у 2014 роках. Після збільшення обсягу товарообігу також спостерігається невелике падіння обсягу товарообігу, після чого знову відбувається постійне збільшення товарообігу. Привертає до себе увагу те, що період зростання товарообігу є досить великим, а саме 2004–2008 роки та 2010–2014 роки. Словаччина (у середньому 1 156,18 млн. дол.) та Чехія (у середньому 1 542,32 млн. дол.) мають майже однаковий обсяг товарів. Найбільший обсяг зовнішньоторговельного обігу України та Словаччини спостерігався у 2008 та у 2013 роках. Зовнішньоторговельний обіг України та Чехії був найбільшим також у 2008 та 2013 роках.

З точки зору зовнішньоторговельного сальдо торгівлі України з країнами Вишеградської групи за період, що надано в табл. 2, країни умовно можна поділити на три групи: стає позитивне сальдо у зовнішній торгівлі з Україною (таке сальдо має Словаччина, і це є постійною тенденцією з 2004 року); країни, що в різні періоди мали позитивне та негативне сальдо (Угорщина має позитивне сальдо, за винятком 2010 та 2015 років; частково ця тенденція починається у 2007 році; навпаки, Чехія має негативне сальдо, за винятком окремих років, а саме 2011, 2014, 2015 років; слід зазначити, що у 2004–2007 роки Чехія має постійне негативне сальдо); Польща продовжує перманентну тенденцію негативного сальдо зовнішньої торгівлі з Україною.

Продовжуючи тенденцію 2004–2007 років, Словаччина має коефіцієнт покриття більше 100% та виходить за межі безпечного рівня. Це свідчить про постійну залежність України від експорту до Словаччини, незважаючи на те, що питома вага експорту України до Словаччини є вкрай незначною. У цей період Угорщина також має постійний коефіцієнт покриття понад 100%. Привертає до себе увагу те, що кое-

фіцієнт покриття Польщі та Чехії в окремі роки є меншим за 100%, але не виходить за безпечні межі. Для розуміння безпеки та перспективності зовнішньої торгівлі України та країн Вишеградської групи доцільно розглянути товарну структуру зовнішньої торгівлі (табл. 3).

Таблиця 3 вказує на те, що структура експорту України у країни Вишеградської групи є вкрай нераціональною. Так, лідируючою групою в експорті України у ці країни є чорні метали, а саме до Польщі поставляється в середньому 18,16%, до Словаччини – 10,25%, до Угорщини – 17,91%. Друге місце в експорті України в країни Вишеградської групи посідають мінеральне паливо, нафта та продукти її переробки, а саме Угорщина в середньому має 15,75%, Словаччина – 10,83%, Польща – 3,83%. В експорті України до країн Вишеградської групи (до Чехії та Словаччини) мають місце руди, шлаки, золи. Привертає до уваги присутність в експорті України до окремих країн Вишеградської групи товарів із високою часткою доданої вартості, а саме електричних машин (Польща в середньому має 11,11%, Угорщина – 44,18%) Товарна структура експорту є вкрай нераціональною та викликає занепокоєння. Так, значна частка експорту зафіксована в галузі сировини та на-

півфабрикатів. Це робить Україну вразливою перед кон'юктурою ринку. Водночас є тенденція до виходу України до ринків готових товарів. На це вказує велика питома вага в експорті України до Угорщини електромашин. Товарна структура імпорту країн Вишеградської групи до України надана в табл. 4.

Аналіз товарної структури імпорту країн Вишеградської групи до України вказує на те, що структура імпорту країн Вишеградської групи є більш раціональною, ніж структура експорту України до цих країн. Значною мірою в імпорті країн Вишеградської групи в Україну присутні товари з великою часткою доданої вартості та інвестиційні товари, а саме електричні машини присутні в імпорті Польщі (у середньому 8,87%), Угорщини (у середньому 20,84%), Чехії (у середньому 13,11%); ядерні котли присутні в імпорті Польщі (у середньому 7,83%), Чехії (у середньому 13,11%), ядерні реактори присутні в імпорті Угорщини (у середньому 6,70%); засоби наземного транспорту присутні в імпорті Польщі (у середньому 3,52%), Словаччини (у середньому 21,25%), Чехії (у середньому 13,11%).

Таким чином, можна зробити висновок, що наявність значної частини з великою часткою

Таблиця 3

Товарна структура експорту України у країни Вишеградської групи, %

Товари	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік
<i>Польща</i>						
Чорні метали	25,28	23,36	23,95	23,07	17,94	19,34
Електричні машини	8,58	8,00	11,53	11,94	14,13	12,49
Насіння та плоди олійних рослин	6,15	8,29	3,80	2,79	2,82	4,82
Деревина та вироби з деревини	5,53	4,96	4,07	6,37	9,02	8,53
Паливо мінеральне, нафта та продукти її перегонки	4,31	5,62	5,37	4,04	1,06	2,58
Органічні хімічні сполуки	4,23	2,08	0,70	0,64	0,35	0,26
Залишки та відходи харчової промисловості	4,21	7,48	4,52	4,83	4,63	3,41
Продукти переробки овочів	–	–	–	4,56	3,98	2,33
Меблі	–	–	–	–	–	5,52
<i>Словаччина</i>						
Руди, шлаки та золи	37,65	48,00	44,27	40,44	11,02	34,27
Паливо мінеральне, нафта та продукти її перегонки	17,87	10,28	15,89	10,96	1,06	8,94
Чорні метали	12,86	11,43	11,27	15,84	17,94	12,71
Деревина та вироби з деревини	–	–	–	–	9,02	4,58
<i>Угорщина</i>						
Електричні машини	47,89	44,04	32,11	37,87	51,12	52,01
Мінеральне паливо, нафти та продукти її перегонки	15,50	17,24	16,38	16,61	16,68	12,09
Чорні метали	11,38	17,90	36,00	25,27	5,24	11,72
<i>Чехія</i>						
Руди, шлаки та золи	54,49	56,57	57,32	48,59	41,08	36,64
Електричні машини	–	–	–	–	21,84	24,01

Таблиця 4

Товарна структура імпорту країн Вишеградської групи до України, %

Товари	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік
<i>Польща</i>						
Мінеральне паливо, нафта та продукти її перегонки	5,91	13,06	16,72	16,72	20,31	15,85
Пластмаси	11,00	9,89	9,44	9,73	9,06	9,21
Папір та картон	8,88	8,42	8,39	3,56	3,24	3,27
Електромашини	8,29	7,52	8,56	10,29	9,81	8,76
Ядерні котли	7,89	7,06	7,90	8,21	7,28	8,69
Засоби наземного транспорту	4,04	3,74	3,64	2,96	3,14	3,64
Вироби чорних металів	3,82	3,21	2,95	2,68	2,50	2,26
Ефірні олії	3,58	1,46	2,22	2,16	2,18	2,52
Деревина та вироби з неї	3,32	2,52	2,37	2,31	2,31	1,33
Черні метали	3,19	3,00	2,85	2,69	2,50	2,26
<i>Словаччина</i>						
Засоби наземного транспорту	20,69	29,96	28,13	14,04	16,41	27,32
<i>Угорщина</i>						
Електромашина	32,20	23,03	15,30	15,07	12,50	26,95
Пластмаси	10,08	11,43	9,47	8,91	6,36	12,50
Фармацевтичні товари	–	10,80	9,85	7,75	3,66	7,87
Ядерні реактори	–	9,03	7,31	7,75	2,43	7,00
Мінеральне паливо	–	–	23,71	36,70	57,46	8,88
<i>Чехія</i>						
Засоби наземного транспорту	22,43	22,40	22,46	11,69	8,67	14,04
Ядерні котли	17,11	16,48	18,37	20,27	20,31	22,94
Електричні машини	12,06	8,74	12,10	14,16	16,79	14,86
Пластмаси	–	8,18	8,56	11,12	10,46	–

доданої вартості та інвестиційних товарів вказує на те, що зовнішньоторговельні відносини країн Вишеградської групи з Україною мають ознаки стратегічного партнерства. Але викликає занепокоєність, що Україна є енергозалежною країною від Польщі та Угорщини. На це вказує постійна значна частина мінерального палива, нафти та нафтопродуктів в імпорті Польщі та Угорщини.

Висновки. На підставі проведеного дослідження можна зробити такі висновки.

1) Зовнішня торгівля України з країнами Вишеградської групи є вкрай нерівномірною. Так, головними партнерами є Польща та Угорщина. З точки зору показників безпеки торгівлі найбільш перспективною є торгівля зі Словаччиною.

2) Товарна структура торгівлі України з країнами Вишеградської групи є вкрай нерациональною. Головними статтями експорту є товари сировинної групи. Україна є енергозалежною від цих країн. Водночас в експорті України в Угорщину присутня значна частка інноваційних товарів.

3) Зовнішню торгівлю України з країнами Вишеградської групи можна розглядати як одну щаблю інтеграції України до економіки ЄС. При цьому необхідно поступово розвивати торгівлю інноваційними товарами, наприклад з Угорщиною, а після набуття необхідної конкурентоспроможності товарів можна виходити на інші європейські ринки. Також необхідно більш інтенсивним чином вести торгівлю зі Словаччиною, що дає змогу накопичити кошти для збільшення конкурентоспроможності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- Хотькова Е. Вишеградская группа: опыт и перспективы. Проблемы национальной стратегии. 2012. № 4(13). С. 56–70.
- Visegrad Group. Official web-site. URL: <http://www.visegradgroup.eu>.
- Кіш Є. Центральна Європа в сучасній системі євро регіональної інтеграції: моногр. Ужгород: Ліра, 2008. 136 с.
- Мудрієвська І. Співпраця України з країнами Вишеградської групи у форматі В4+1 наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Часопис української історії. 2014. Вип. 29. С. 85–90.

5. Артьомов І. Регіональна політика країн Вишеградської четвірки: досвід для України. Український історичний збірник. 2014. Вип. 17.
6. Державна служба статистики України: офіційний сайт. URL: <http://www.govstat.ua>.

REFERENCES:

1. Hotova E. (2012). "Visegrad grope: experience and prospective", *Problemi nasionalanoi straterii*. № 4(12), p. 50–70.
2. Visegrad Group. Official web-site. Available at: <http://www.visegradgroup.eu>.
3. Kish E. (2008). Central Europe in modern euroregion integration system. Lira, Uzhgorod, Ukraine.
4. Mudrievska I. (2014). Cooperation Ukraine and Visegrad grope state in form V4+1 at the end XX – at thebiging XXI. *Chasopis ukraisoj ictorii*. № 29, p. 85–90.
5. Artomov I. (2014). Region police of Vishegrad fours state: experience for Ukraine. *Ukrainsks istorichny zbirknik*, № 17.
6. State statistic servise. Official web-site. Available at: <http://www.govstat.ua>.

Petrova H.Ye.

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
University of Customs and Finance*

Maliuta I.A.

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
University of Customs and Finance*

Berezhniuk I.H.

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
University of Customs and Finance*

MODERN COMMODITY TRADE IN UKRAINE AND VISEGRAD STATES AS EUROINTEGRATION VECTOR

In the article, the history of Visegrad group, state of research of Ukrainian scientists about international relations between Ukraine and the Visegrad group states was given. The foreign commodity trade between Ukraine and Poland, Hungary, the Czech Republic, and Slovakia, which compose the Visegrad group, was analysed. The analysis was made on statistic data of the State Statistics Service. Also, the analysis was made on the basis of foreign trade data. Based on analysing the perspective of foreign trade between Ukraine and the Visegrad group was made.

In 1991 in Visegrad at the meeting of ministers of Central European states, the establishment of the Visegrad group (Poland, Hungary, Czech Republic, Slovakia) was offered. This international organization was founded on 15 February and is regional union and collective participant of modern international relations. Its institutions and organizations realize the interests of the states, some persons, and social groups. For 1991–2004, the Visegrad group is quite an effective form of regional cooperation of states in terms of integration into the EU and NATO. The main goals of establishing the Visegrad group are state independence, democracy, freedom, elimination of the remnants of total regime in all fields of society and economy, formation of parliament democracy and modern law-bound state, compliance with fundamental rights and freedoms, building market economy, complete integration into European political, economic, and law system and security policy.

Some aspect of the Visegrad group activity, relations between the Visegrad group and Ukraine were studied by some scientists. I. Mudrievska studies relations between Ukraine and the Visegrad group in some fields: politic, military, energy, humanitarian. I. Artomov studies building of the Visegrad group and relations of Ukraine and the Visegrad group on the regional level. It should be noted that there is no research about trade relations between Ukraine and the Visegrad group.

Foreign trade between Ukraine and the Visegrad group counties is irrational. The main partners are Poland and Hungary. On the basis of trade security, the trade with Slovakia is most prospective.

Commodity structure of trade between Ukraine and the Visegrad group is also irrational. The main export articles are raw goods. Ukraine is energy-dependent on these states. However, Ukrainian export to Hungary has a considerable share of innovative products.

Foreign trade between Ukraine and the Visegrad group is considered as one step of Ukraine's integration into the EU economy. It is necessary to develop trade in innovative products for example to Hungary and, after getting competitiveness, to enter other European markets. It is necessary to trade with Slovakia more intensively in order to get resources to increase competitiveness.